

Uzasadnienie

Zasadność podjęcia prac zmierzających do wydania rozporządzenia wynika z regulacji zawartych w przepisach ustawy z dnia 2019 r. o zmianie ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. poz.), które wejdą w życie z dniem

Ustawa ta wprowadza zmiany do ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 473, z późn. zm.), które mają na celu modyfikację zadań UFG w zakresie udzielania tzw. zwrotnej pomocy finansowej poprzez wprowadzenie odrębnej, kompleksowej regulacji dotyczącej Funduszu Pomocowego obsługiwane przez UFG. Proponowane zmiany rozszerzają krąg podmiotów, którym może być udzielona zwrotna pomoc finansowa ze środków Funduszu Pomocowego oraz katalog celów, na które ta pomoc może być przeznaczona.

Na podstawie dodanych regulacji zakłady ubezpieczeń wykonujące działalność na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z przepisami prawa polskiego w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I i II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, są obowiązane wnieść składkę na rzecz Funduszu pomocowego. Jednocześnie jeżeli zakład ubezpieczeń w ostatnim roku obrotowym nie wykonywał ww. działalności lub uzyskał składkę przypisaną brutto poniżej 500 000 złotych, obowiązany jest wnieść składkę minimalną. Dodatkowo zakłady ubezpieczeń obowiązane będą do złożenia do UFG deklaracji zawierających wyliczenie wysokości składki na rzecz Funduszu Pomocowego.

W dodanym do ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych art. 119f ust. 7, została zawarta delegacja ustawowa do wydania aktu wykonawczego. Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw instytucji finansowych, po zasięgnięciu opinii organu nadzoru, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość ww. składki, wysokość składki minimalnej a także terminy ich uiszczania oraz termin złożenia ww. deklaracji, uwzględniając zagwarantowanie możliwości udzielania zakładom ubezpieczeń zwrotnej pomocy finansowej, o której mowa w art. 119c ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych.

Z uwagi na powyższe zmiany ustawowe powstaje konieczność wydania nowego aktu wykonawczego.

Proponuje się, by coroczna wysokość składki wnoszonej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Funduszu Pomocowego wynosiła 0,2 % składki przypisanej brutto.

Przy założeniu, że w pierwszym roku funkcjonowania tej regulacji składkę we wskazanej powyżej wysokości na Fundusz Pomocowy wniosą wszystkie zakłady ubezpieczeń działu I, zakłady ubezpieczeń działu II, które nie wniosły składki na rzecz Funduszu Pomocowego przed 01 stycznia 2011 r., jak również zagraniczne zakłady ubezpieczeń, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I lub II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej, składka ta osiągnie wysokość 55 157,22 tys. zł. (w tym 51 548,81 tys. zł wpłaconych przez krajowe zakłady ubezpieczeń). Wyliczenia zostały przeprowadzone w oparciu o plany finansowe krajowych zakładów ubezpieczeń na 2019 rok oraz w oparciu o ostatnie dostępne dane o składce przypisanej brutto zagranicznych zakładów ubezpieczeń na koniec 2017 r. Powyżej wskazana wysokość składki na Fundusz Pomocowy nie wpłynie na współczynnik wypłacalności krajowego sektora ubezpieczeń na koniec 2019 r.

Powyżej wskazana wartość składki nie będzie stanowiła zatem nadmiernego obciążenia finansowego dla zakładów ubezpieczeń, zapewni ona jednocześnie efektywne finansowanie Funduszu Pomocowego.

Ponadto proponuje się, by wysokość składki minimalnej, o której mowa w art. 119f ust. 4 ustawy, wynosiła 5.000,00 złotych. Proponowana wartość nie będzie stanowiła nadmiernego obciążenia finansowego dla zakładu ubezpieczeń który nie wykonywał w poprzednim roku działalności ubezpieczeniowej, bądź wykonywał ją w niewielkiej skali. Jednocześnie zapewni ona finansowanie Funduszu Pomocowego przez wszystkie zakłady ubezpieczeń działające na rynku ubezpieczeń w Polsce, co będzie odzwierciedlało solidarnościowy charakter Funduszu Pomocowego. Ponadto w ujęciu całościowym pozwoli na efektywne funkcjonowanie tego Funduszu.

Celem zapewnienia efektywnego zbioru składki do Funduszu Pomocowego w danym roku, proponuje się, by składka była uiszczana do dnia 31 marca roku, w

którym została złożona do Funduszu deklaracja, o której mowa w art. 119f ust. 5 ustawy.

Deklaracje zawierające wyliczenie wysokości składki na rzecz Funduszu Pomocowego, będą składane za dany rok za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej, do dnia 20 marca roku, za który składka jest należna.

Dla potrzeb opracowania projektowanych regulacji organ nadzoru przedstawił ocenę wpływu zmiany regulacji dotyczących Funduszu Pomocowego na wypłacalność działu I, działu II oraz sektora ubezpieczeń na koniec 2019 r. wraz z oceną trendu wysokości środków Funduszu Pomocowego na lata 2020-2030.

1. Źródła danych:

a) składka przypisana brutto z działalności bezpośredniej (w podziale na kwartały) z planów finansowych zakładów ubezpieczeń na 2019;

b) składka przypisana brutto zagranicznych zakładów ubezpieczeń na koniec 2017 r. Zgodnie z przyjętym przez Zarząd EIOPA w styczniu 2017 r. dokumentem „Decyzja o współpracy ubezpieczeniowych organów nadzoru” dane dotyczące transgranicznej działalności zakładów ubezpieczeń są przekazywane do zainteresowanych organów nadzoru nie poprzez poszczególne organy nadzoru, a za pośrednictwem EIOPA. Zgodnie z danymi otrzymanymi przez KNF od EIOPA składka z transgranicznej działalności zagranicznych zakładów ubezpieczeń w Polsce odpowiadała 7,4% składki przypisanej brutto za 2017 r. krajowego sektora ubezpieczeń.

2. Przyjęte założenia:

a) udział zagranicznych zakładów ubezpieczeń w składce przypisanej brutto na lata 2019-2030 wynosi 7%. Ze względu na nieistotny udział zagranicznych zakładów ubezpieczeń, które wpłacały składkę na Fundusz Pomocowy do 01 stycznia 2011 r. w całościowej składce zagranicznych zakładów (0,02%), nie wyłączono ww. zakładów z obliczeń na lata 2019-2030;

b) wysokość składki wnoszonej przez zakłady ubezpieczeń na rzecz Funduszu Pomocowego wynosi 0,2% składki przypisanej brutto za dany rok.;

c) wartość składki minimalnej, o której mowa w projektowanym art. 119f ust. 4 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, wynosi 5 000 zł.;

d) w pierwszym roku na Fundusz Pomocowy składkę wniosą wszystkie zakłady ubezpieczeń działu I, zakłady ubezpieczeń działu II, które nie wniosły składki na rzecz Funduszu Pomocowego przed 01 stycznia 2011 r., jak również zagraniczne zakłady ubezpieczeń, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I lub II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej;

e) sytuacja wypłacalnościowa sektora ubezpieczeń na koniec 2019 roku na podstawie planów finansowych zakładów ubezpieczeń na 2019 rok.

	Składka na Fundusz pomocowy (w tys. PLN)	Współczynnik wypłacalności na koniec 2019 (w %)	Współczynnik wypłacalności na koniec 2019 z uwzględnieniem składek wpłaconych na fundusz (w %)	Różnica (w p.p.)
Dział I	45 953,34	293,36%	292,79%	-0,57
Dział II	5 595,47	228,50%	228,47%	-0,03
Krajowy sektor	51 548,81	249,11%	248,91%	-0,20
Krajowy sektor + zagraniczne zakłady	55 157,22			

3. Projekcja trendu stanu środków Funduszu Pomocowego w latach 2021-2030:

a) w projekcji założono średnią rentowność lokat z funduszu pomocowego w wysokości 2,0%;

b) analizowano cztery scenariusze dot. prognozy wartości składki przypisanej brutto na lata 2021-2030: optymistyczny, normalny, pesymistyczny oraz w

oparciu o prognozy PKB Instytutu Prognoz i Analiz Gospodarczych. Dla przykładu w scenariuszu 2 założono, iż składka przypisana brutto dla działu I będzie malała rok do roku o 5%, a dla działu II składka będzie rosła rok do roku o 5%. Trend składki przedstawia poniższa tabela:

	Scenariusz 1: optymistyczny	Scenariusz 2: normalny	Scenariusz 3: pesymistyczny	Scenariusz 4: PKB
Dział I	0%	-5%	-10%	3,5%
Dział II	10%	5%	0%	3,5%

c) w 2020 roku składkę wniosą wszystkie zakłady ubezpieczeń działu I, zakłady ubezpieczeń działu II, które nie wniosły składki na rzecz Funduszu Pomocowego przed 01 stycznia 2011 r., jak również zagraniczne zakłady ubezpieczeń, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I lub II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej. Dane opierają się na planach finansowych zakładów ubezpieczeń na 2019 r. i uwzględniają 2% zwrot z lokat począwszy od 2019 r. Wobec powyższego w każdym scenariuszu będą te same wartości Funduszu Pomocowego (patrz tabela poniżej).

		Scenariusz 1: optymistyczny	Scenariusz 2: normalny	Scenariusz 3: pesymistyczny	Scenariusz 4: PKB
2020	1 rok	198 698,24	198 698,24	198 698,24	198 698,24

d) w 2021 roku składkę zapłacą krajowe zakłady ubezpieczeń działu I, krajowe zakłady ubezpieczeń działu II oraz zagraniczne zakłady ubezpieczeń, działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z przepisami prawa polskiego i posiadające zezwolenie na wykonywanie działalności w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale I lub II załącznika do ustawy o działalności ubezpieczeniowej.

e) wyniki obliczeń: wartość Funduszu Pomocowego w latach 2021-2030 (w tys. zł) w poszczególnych scenariuszach przedstawia poniższa tabela. Tabela przedstawia stan funduszu narastająco.

		Scenariusz 1: optymistyczny	Scenariusz 2: normalny	Scenariusz 3: pesymistyczny	Scenariusz 4: PKB
2021	2 rok	340 697,27	334 199,91	327 702,54	259 759,94
2022	3 rok	494 421,78	474 316,83	454 861,62	324 040,93
2023	4 rok	660 994,83	619 470,14	580 581,10	391 675,55
2024	5 rok	841 650,80	770 094,15	705 230,47	462 803,25
2025	6 rok	1 037 746,48	926 637,43	829 146,78	537 568,79
2026	7 rok	1 250 773,34	1 089 563,96	952 637,98	616 122,48
2027	8 rok	1 482 370,92	1 259 354,26	1 075 985,90	698 620,32
2028	9 rok	1 734 341,65	1 436 506,59	1 199 448,98	785 224,26
2029	10 rok	2 008 667,13	1 621 538,19	1 323 264,72	876 102,38
2030	11 rok	2 307 525,97	1 814 986,55	1 447 651,83	971 429,14

Projekt zakłada, że rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2020 r. Termin wejścia w życie przedmiotowych regulacji jest zgodny z postanowieniami uchwały Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2014 r. w sprawie zaleceń ujednolicenia terminów wejścia w życie niektórych aktów normatywnych (M.P. poz. 205).

Zgodnie z delegacją ustawową projekt rozporządzenia zostanie przekazany do zaopiniowania przez Komisję Nadzoru Finansowego (organ nadzoru).

Zawarte w projekcie regulacje nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych

(Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), dlatego też projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji.

Stosownie do art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. poz. 1414, z późn. zm.) projekt zostanie zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, w związku z § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006), projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.